

Sygn. akt I C 2160/17 upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie, I Wydział Cywilny,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Bieńkowska-Kolarz

Protokolant: st. sekretarz sądowy Anna Zaporowska

po rozpoznaniu w dniu 16 października 2017 r., w O., na rozprawie,

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko K. B.

o zapłatę

I zasądza od pozwanej K. B. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 1.946,40 zł (tysiące dziewięćset czterdzieści sześć 40/100 groszy) zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia 6 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty;

II w pozostałym zakresie oddala powództwo;

III zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 762,75 zł (siedemset sześćdziesiąt dwa 75/100) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 675,00 zł tytułem zastępstwa procesowego;

IV wyrokowi nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

SSR Joanna Bieńkowska-Kolarz

Sygn. akt I C 2160/17 upr

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanej K. B. kwoty 2.642,89 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego roszczenia powód wskazał, że dochodzi od pozwanej należności z tytułu zawartej umowy pożyczki. Pozwany z tytułu zawartej umowy zobowiązany był do spłaty kwoty 4319,77 zł, z czego uiścił 1.648 zł. Powód wypowiedział pozwanemu umowę, zaś na zadłużenie pozwanego składają się sumy: 1.946,40 zł kapitału i 696,49 zł opłaty za obsługę pożyczki w domu.

Pozwana K. B. nie stawiała się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę i nie złożyła wyjaśnień.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 22 kwietnia 2014 r. zawarta została umowa pożyczki między powodem (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. jako pożyczkodawcą a pozwaną K. B. jako pożyczkobiorcą.

Na mocy tej umowy pozwana otrzymała pożyczkę w kwocie 2.200 zł i zobowiązała się do jej zwrotu wraz z oprocentowaniem w wysokości 16 % w skali roku oraz poniesienia kosztów ubezpieczenia w kwocie 352 zł, dwóch opłat przygotowawczych w kwotach 255,20 zł oraz 102,08 zł oraz opłaty za obsługę pożyczki w domu w kwocie 1.130,80 zł.

Łącznie pozwana powinna zapłacić na rzecz powoda kwotę 4.319,77 zł.

Rzeczywista roczna stopa oprocentowania wynosiła 84,6 %.

(dowód: umowa pożyczki k. 6-7)

Powód pismem z dnia 27 września 2016 r. wypowiedział opisaną umowę pożyczki wobec nie spłacania przez pozwaną pożyczki.

(dowód: wypowiedzenie k. 8)

Pozwana na poczet pożyczki uiszczała kwotę 2.1648 zł, zaliczoną przez powoda na kapitał w kwocie 962,88 zł, 250,81 zł na odsetki umowne, 434,41 zł spłaconą opłatą za obsługę pożyczki w domu.

(bezsporne – zob. uzasadnienie pozwu k. 3)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Na obecnym etapie postępowania bezsporne w sprawie było to, że pozwana otrzymała od powoda pożyczkę i zobowiązała się do jej zwrotu wraz z odsetkami i innymi kosztami.

Zgodnie zaś z przepisem art. 720 § 1 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Natomiast zgodnie z przepisem art. 359 § 1 k.c., odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu.

W tym świetle nie może budzić wątpliwości obowiązek zwrotu przez pozwaną pożyczonej sumy pieniędzy i odsetek umownych.

W ocenie Sądu jednak nie zasługiwało na uwzględnienie roszczenie powoda o zapłatę kwoty 696,49 zł z tytułu obsługi pożyczki w domu.

Powód bowiem nie udowodnił tego, iż poniósł jakiegokolwiek koszty związane z taką obsługą, dodatkową opłatą czy ubezpieczeniem i by takie działania wobec pozwaną były dokonywane. Zgodnie zaś z ogólną zasadą wyrażoną w przepisie art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na tym, kto z faktu tego wywodzi skutki prawne. Na gruncie prawa procesowego odpowiednikiem art. 6 k.c. jest przepis art. 232 k.p.c., zgodnie z którym strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W myśl przytoczonych przepisów, to na powodzie spoczywał ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie.

Niezależnie od tego należy stwierdzić to, że postanowienia umowy w części dotyczącej zobowiązania do uiszczenia omawianej opłaty za obsługę pożyczki w domu – zdaniem Sądu – należy ocenić jako mające na celu obejście przepisów o odsetkach maksymalnych, a zatem jako nieważne. Zgodnie bowiem z przepisem art. 58 § 1 k.c., czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Zgodnie zaś z przepisem art. 58 § 3 k.c., jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej,

czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

Trzeba bowiem wskazać na to, że w świetle przepisu art. 359 § 2¹ k.c., maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne). Powód zaś w umowie pożyczki określił odsetki umowne w wysokości zbliżonej do poziomu odsetek maksymalnych, a dodatkowo ustalił wysokość opłaty od obsługi pożyczki w domu na kwotę przekraczającą 55 % sumy pożyczki udzielonej pozwanemu, co w rzeczywistości stanowi w znacznej mierze jego dodatkową korzyść wykraczającą poza poziom dozwolonych odsetek maksymalnych.

Żądanie tak wysokiego, w stosunku do głównego świadczenia w postaci pożyczki, świadczenia za dodatkowe wszakże, pomocnicze czynności, podejmowane także w interesie powoda, uznać należy również za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, jako prowadzące do nadmiernego, nieuzasadnionego i nieadekwatnego obciążenia pozwanego występującego jako konsument w stosunku do będącego przedsiębiorcą powoda. Zdaniem Sądu, powód udzielając w zakresie działalności swojego przedsiębiorstwa odpłatnych pożyczek pieniężnych, powinien bowiem co do zasady pokrywać koszty swojej działalności z opłaty przygotowawczej, a przede wszystkim z przychodów w postaci odsetek od sumy pożyczki, które z natury rzeczy stanowią wynagrodzenie za korzystanie z cudzego kapitału.

W tym stanie rzeczy zatem, należało uznać żądanie powoda zasądzenia od pozwanej ujętej w umowie pożyczki kwoty 696,49 zł z tytułu opłaty za obsługę pożyczki w domu za pozbawione podstaw prawnych, a dodatkowo sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Z jednej bowiem strony – zgodnie z przepisem art. 58 § 2 k.c., nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego, z drugiej zaś strony, nawet gdyby przyjąć, że nie mamy na tle niniejszej sprawy z nieważnością części czynności prawnej z powodu jej sprzeczności z zasadami współżycia społecznego bądź tego, że ma ona na celu obejście ustawy, należy stwierdzić to, że w świetle przepisu art. 5 k.c., nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

W związku z powyższym, Sąd w pkt I wyroku zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.946,40 zł, wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 6 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty zgodnie z art. 455 i art. 488 §1 k.c. W pkt II wyroku oddalił powództwo z podanych wyżej względów.

O kosztach procesu – na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. – orzeczono jak w sentencji wyroku (75% wygranej).

O rygorze natychmiastowej wykonalności zaś Sąd orzekł na podstawie art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c.

/-/ SSR Joanna Bieńkowska-Kolarz